

DISQUISITIO VI.

De Extremae Unctionis Sacramento.

PROOEMIUM.

Dum in hac mortali versamur vita, bellum, pro aeternae salutis assequenda corona, continuo instat. Pugnare, scilicet, necessum est adversus intestinam membrorum legem (1), et mundi malignitatem (2), nec non *principes et potestates tenebrarum harum* (3), qui semper circumunt quaerentes quem devorent (4). Inde quotidiana animorum vulnera; et spiritualis medicinae, scilicet, poenitentiae perennis necessitas; et coelestis roboris indigentia ad animae lassitudinem curandam. Morte autem adventante, et hostium acrior fit pugna, et praeteritorum omnium vulnerum delendae reliquias major urget necessitas. Ideo sacramentum Dux noster Jesus Christus instituit, vitae seu militiae christianae, necnon poenitentiae consummans perfectionem. Hac de causa, doctrinae de sacramento Poenitentiae doctrinam quoque de Extrema Unctione Tridentinum subjunxit (5): «Visum est, ait, sanctae Synodo, praecedenti doctrinae de Poenitentia adjungere ea, quae sequuntur de Sacramento Extremae Unctionis: quod non modo Poenitentiae, sed et totius christianae vitae, quae perpetua poenitentia esse debet, consummativum existimatum est a Patribus. Primum itaque circa illius institutionem declarat et docet, quod clementissimus Redemptor noster, qui servis suis quovis tempore voluit de salutari-»
 »bus remediis adversus omnia omnium hostium tela esse prospexit, quemadmodum auxilia maxima in sacramentis aliis praeparavit, quibus christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possint, ita Extremae Unctionis sacramento finem vitae, tamquam firmissimo quodam praesidio, munivit.»

DIVISIO GENERALIS.

CAPUT I. De existentia, natura et effectibus Extremae Unctionis.

- » II. De materia, forma et ministro Extremae Unctionis.
- » III. De subjecto, de necessitate Extremae Unctionis et de dispositione ad illam requisita.

(1) Rom. VII, 23.—(2) I Joan V, 19.—(3) Eph. VI, 12.—(4) I Petr. V, 8.—(5) Sess. XIV.

CAPUT I.

De existentia, natura et effectibus Extremae Unctionis.

Diversis nominibus appellatur hoc Sacramentum a Conciliis et ecclesiasticis scriptoribus: «Oleum Sanctum:» «Oleum Benedictio-»
 »nis:» «Sacra Unctio:» «Unctio sacramenti Olei:» «Sanctificatio Unctionis:» «Unctio Infirmorum:» «Unctio extrema:» «Sacramentum Exeuntium:» «Medicina Sancta:» Graeci dicunt: τὸ ἔρον ἕλαιον, vel *sympkaron*.

ARTICULUS I.

De existentia et natura Extremae Unctionis.

THESIS I.

Datur in Ecclesia Christi pro infirmis quidam sacrae Unctionis ritus, qui Extrema Unctio dicitur.

1. Prob. 1.º Apostolus Jacobus (1) dicit: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; et oratio fidei salvabit infirmum.* Ex his aperte patet: extitisse ritum cujusdam Unctionis pro fidelibus infirmis; *Infirmatur quis in vobis?* Item, ejusmodi ritum esse sacrum: nam fieri debebat cum oratione, et in nomine Domini; scilicet, tamquam ministri Christi, id perficiebant Presbyteri.

2. 2.º Origenes (2) inter alias sacras actiones in peccati remedium efficaces, puta, martyrium, Baptismum, Confessionem peccatorum, etc. adnumerat hanc infirmorum Unctionem, quam vocat *medicinam*, et ait: «In quo impletur illud, quod Apostolus dicit: *Si quis autem infirmatur, vocet presbyteros Ecclesiae... etc.*» Innocentius P. P. I (3) ait: dicta S. Jacobi verba «De infidelibus aegrotantibus intelligi debere, qui sancto oleo chrisma-

(1) V, 14, 15.—(2) Hom. 2, in Levit.—(3) Ep. ad Decent.

»tis perungi possunt.» Deinde docet, illud non posse fundi poenitentibus; nempe qui poenitentia publica funguntur. Jam vero admodum doctus ac eruditus Innocentius fuit, ita ut mirifice laudetur ab Augustino, Hieronymo et Chrysostomo. Victor Antioch. (in Marc. 6): «Oleum quod in S. Unctione adhabetur, et Dei misericordiam, et morbi sanationem, et cordis illuminationem denotat.» S. Chrysostomus (1) ad eximia munera sacrae potestatis Sacerdotum spectare docet, illud quod tradidit S. Jacobus; nempe: *Orent super eo, ungentes eum oleo...* etc. Proinde Unctionem illam in usu habebat Ecclesia. Item, S. Augustinus (2), (vel potius S. Caesarius Arelat.) ait: in quacumque infirmitate, post sumptum Corpus et Sanguinem Domini, «Corpusculum suum ungat, ut illud in eo impleatur: *Infirmatur aliquis; inducat Presbyteros...* etc.» Ipse Augustinus in libello, quod Speculum vocavit, collegit illa S. Scripturae testimonia, «quae etiam nunc, ait, ad vitam piam exercendam, moresque pertinent.» Jam vero ibi refert documentum istud S. Jacobi: *Infirmatur quis...* etc. Ergo id servabatur in usu Ecclesiae, et censebat Augustinus, Unctionem illam sacram fuisse in perpetuum institutam. S. Petrus Damianus (3) docet, quod per istam Unctionem, «Spiritus pietatis assistit... Ait enim S. Jacobus: *infirmatur quis in vobis...* etc.» Solemnis unctio, liquor excellens, quo sanitas redditur, peccatum dimittitur. Concilium Regiaticinum (4) mandavit: «Si is qui infirmatur, publicae poenitentiae mancipatus est, non potest hujus mysterii consequi medicinam.» Simili modo loquuntur plura alia concilia passim ab AA. laudata, quae rem esse sacram, et ab Ecclesia exerceri, Unctionem hanc infirmorum tradunt.

3. 3.º Non pauca antiquorum SS. exempla confirmant doctrinam Ecclesiae. S. Abelardus abbas petiit ante obitum inungi a S. Hildemanno ep. benedictionis oleo, sicut a B. Apostolo sancitum est, uti in ejus vita narratur. Refertur apud Bollandos (11 Feb.) de Tresano sanctissimo presbytero (in Sec. VI), quod sacra accepta Unctione, et Viaticum petierit. Idem refert Surius de S. Kunegunda in Sec. VII.

4. Obj. Patres priorum seculorum fere universim tacent de ejusmodi sacra unctione: ergo non videtur ab Apostolo commendata nisi pro circumstantiis illis, ut modus gratiam curationum exercendi; sic enim ipsi Apostoli, ut refert Marcus (5), ungebant oleo aegros et sanabant.

(1) *De Sacrad.* 6.—(2) Serm. 265, in App.—(3) Serm. 1, in Dedic. Eccle.—(4) Can. 8, Ann. 850 celeb.—(5) VI, 13.

Resp. Permitto *ant.* et nego *conseq.* Tacebant, quia non urgebat universim de ea re scribere. Id patet exemplo Innocentii I, qui nonnisi data et urgente occasione illa, prorsus casuali, quod Decentius quasdam illi fecit interrogationes, insigne illud nobis reliquit testimonium; quia occasione sublata, nec verbum de hac S. Unctione tradidisset. Verum est adhibuisse Apostolos ad curandos aegros olei unctionem; at, quidquid de illa sentiamus unctio-
ne, negatur paritas: nam Ap. Jacobus explicitè declarat, ad alium scopum, non ad solam corporis sanitatem, vocandos esse Ecclesiae Presbyteros.

THESIS II.

Extrema Unctio est verum Novae Legis Sacramentum.

5. *Nota.* I. Unctio, a verbo ungeri, idem valet ac ungeri actio. Dicitur ungo quasi unum ago; quia talis actio non perficitur nisi per aliquam unionem.

II. Triplici utitur Ecclesia personarum unctione. Prima neque sacramentum, neque aliquid est sacramentale: quia neque gratiam per se causat, neque ad aliquod sacramentum perficiendum vel suscipiendum ordinatur; talis est unctio regum. Secunda est sacramentalis, non autem sacramentum: quia ad sacramentum ordinatur, vel suscipiendum, ut catechumenorum, vel perficiendum, ut unctio baptizati in vertice. Tertia denique est sacramentum per se; et duplex existit; scilicet, Chrismatis, quae fit in fronte per Episcopos, de qua egimus Disq. III. De sacr. Confirmationis, et Olei sancti per Sacerdotes, quae fit in extremis. Dicitur haec Unctio Extrema, quia extremum est omnium sacramentorum, et fit in extremo vitae periculo.

III. Lutherani et calvinistae hoc negarunt sacramentum. Utrum id alii priores quoque rejecerint haereticè, dubitatur: nam videtur potius non ipsum negavisse sacramentum, sed adversus circumstantias aliquas vel abusum insurrexisse, ut waldenses et wiclefitaë: tamen verisimilius est illud negasse albigenses.

6. Thesis est certa et fidei catholicae. Prob. 1.º Constat ex Thesi de septenario numero Sacramentorum, quam in Disquis. I.^o de *Sacram.* in *Genere* Thes. I.^o tradidimus. Deinde Conc. Tridentinum (1) definit: «Si quis dixerit, Extremam Unctionem non esse vere et proprie sacramentum a Christo Domino institutum... anath.

(1) Sess. XIV, can. 1.

(sit.) Item ex Florentino, in Decreto pro Armen.: Innocentius PP. I in l.^a Thesi laudatus, explicitè dixit: «Penitentibus istud (oleum Chismatici) fundi non potest, quia genus est sacramenti: nam quibus reliqua sacramenta negantur, quomodo unum genus putatur posse concedi?» Quibus verbis Innocentius non tantum appellat S. Unionem sacramentum, sed etiam comparat et adaequat cum ceteris sacramentis.

7. 2.º S. Jacobus (1) ait: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: et oratio fidei salvebit infirmum, et alleviabit eum Dominus: et si in peccatis sit, remittentur ei.* Atqui in his verbis ea omnia continentur quae sunt de essentia sacramenti Nov. Leg.: scilicet, ritus sensibilis constans unzione tamquam materia; oratione Sacerdotis tamquam forma; minister seu sacerdos; et tandem effectus cum promissione gratiae. Ergo.

8. 3.º S. Petrus Damian. (2) aperte adnumerat inter sacramenta: «Primum est Baptismatis sacramentum... Tertium est Unctio Infirmorum...» Conc. Regiatic. (3) ait: «Illud quoque salutare sacramentum, quod commendat Jacobus Ap... Hoc tamen sciendum, quia si is qui infirmatur, publicae poenitentiae mancipatus est, non potest hujus mysterii consequi medicinam, nisi prius... Cui enim reliqua sacramenta interdicta sunt, hoc uno nulla ratione uti conceditur.» Chrysostomus confert etiam cum Baptismate (4): «Neque enim solum cum nos regenerant, sed postea etiam condonandorum nobis peccatorum facultatem obtinent; quod ostendit ex verbis Jacobi: *Infirmatur quis...*

9. 4.º Ratio theologica facile constat ex dictis, prout traditur a D. Thoma (5). Extrema Unctio ordinatur ad remissionem peccati, ut constat ex S. Jacobo: atqui non ordinatur per aliud sacramentum, quasi foret aliquod sacramentale, sed per se ipsam: ergo est verum sacramentum: justificatio enim a peccato non perficitur sine gratiae infusione. Tridentinum aliam exhibet congruam rationem. Christus alios vitae status diversis munivit sacramentis, quibus nos, dum viveremus, integros conservare possemus ab omni graviore spiritus incommodo. Atqui in fine vitae praecipue necessum erat spiritum nostrum munire; ergo.

10. Obj. 1.º S. Dionysius (6) de sacramentis agens, nihil de Extrema Unctione meminit.

Resp. cum D. Thoma (7). Dionysius non facit aliquam

(1) V, 14, 15.—(2) Supra, Th. I.—(3) Ibid.—(4) L. 3, de Sacerdot. c. 6.—(5) Summ. Supplm. q. 29, a. 1 et 2.—(6) De Eccles. hierarch.—(7) 4, dist. 23, Q. 1, a. 1, q. 1, ad 3.^m

mentionem de Extr. Unctione, sicut nec de Poenitentia, nec de Matrimonio; quia ipse non intendit determinare de sacramentis, nisi quatenus per ea innoscere potest ecclesiasticae hierarchiae ordinata dispositio, quantum ad ministros et actiones ministrorum, et recipientes.

11. Obj. 2.º Si foret S. Unctio sacramentum, haberet effectum infallibilem. At saepe non causat infirmo salutem corporis; ergo.

Resp. 1.º Concessis praemissis; nego *conseq.* Sufficit enim, ut sit sacramentum, quod infallibiliter causat gratiam: hic enim est primarius effectus Extremae Unctionis.

2.º Dist. *maj.* Haberet effectum primarium infallibilem: conc. Secundarium et conditionatum; nego. Jam vero sanitas corporis est effectus secundarius S. Unctionis, et ad animae salutem ordinatus; ideoque non requiritur ut sit infallibilis. Unde ait Florentinum: «Effectus est mentis sanatio, et in quantum expedit, ipsius etiam corporis.»

12. Obj. 3.º Si fuerit Extr. Unctio sacramentum, suscipit infirmus quinque vel septem sacramenta cum totidem unctionis distinctis. Sed id omnino inane et absurdum videtur; ergo.

Resp. nego *maj.* Nam omnes unctioes externae ad unam actionem, seu unctionem internam uniuntur, qua hauritur morbus interior, ut observat (1) D. Thomas, cujus fusiorem explanationem videas.

13. Obj. 4.º S. Unctio, de qua Jacobus, illa ipsa est quam adhibebant Apostoli, et meminit Marcus (2). Sed haec non erat sacramentum, cum omnibus infirmis traderetur, etiam non baptizatis: ergo neque prior.

Resp. Nego *maj.* Illa enim, de qua S. Marcus, fuit obumbratio, seu insinuatio, ut loquitur Trident. (3), sacramentalis Unctionis. Haec est probabilior sententia, tametsi alii aliter sentiant.

14. Obj. 5.º S. Jacobus instituit S. Unionem: ergo nequit esse verum sacramentum.

Resp. 1.º Aliqui AA. cum Magistro Sent. censuerunt Apostolum instituisse immediate hoc sacramentum, Christum autem mediate: negant autem ipsi *consequentiam.*

2.º Verum, juxta ea quae in Disquis. I.^a diximus (4), negamus *antecedens.* Quamvis enim non narrent Evangelistae, quando institutum a Christo fuerit hoc sacramentum; scimus Christum in illis quadraginta diebus, inter Resurrectionem et Ascensionem, ea quae ad Regnum Dei seu ad Ecclesiam pertinent, disposuisse (5). Prae-

(1) 4 dist. 23, Q. 1, a. 1, q. 2, ad 1.^m et 2.^m; et in Summ. Suppl. q. 29, ar. 2 ad 1.^m—(2) VI, 13.—(3) Sess. XIV, cap. 1. Se Extr. Unct.—(4) Thes. XII, n. 123.—(5) Act. Ap. I, 3.

terea de hoc sacramento expresse docet Tridentinum (ibid): «Instituta est autem sacra haec Unctio infirmorum, tanquam vere et proprie sacramentum Novi Testamenti, a Christo Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatam, per Jacobum autem Apostolum ac Domini fratrem fidelibus commendatam, ac promulgatam.»

ARTICULUS II.

De effectibus Extremae Unctionis.

THESIS III.

Sacra infirmorum Unctio ad duos spirituales effectus per se ordinatur: ad spiritus lassitudinem et ceteras peccatorum sanandas reliquias, primario; et ad culpas ipsas remittendas, secundario.

15. *Nota.* Pars prima est doctrinae catholicae; secunda vero, quod saltem venialia remittantur peccata, est de fide: remitti autem etiam mortalia, si quae sint, verius et communius docent AA.

16. I.^a pars prob. 1.º Tridentinum (1) docet: quod Deus «Finem vitae, tanquam firmissimo quodam praesidio, munivit, per sacram Unctionem. Deinde ait: quod peccati reliquias abstergit, et aegroti animam alleviat et confirmat, magnam in eo divinae misericordiae fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus et morbi incommoda ac labores levius fert, et tentationibus daemonis facilius resistit.» Florentinum (2) ait: «Effectus est (Extr. Unctionis) mentis sanatio.» Ita et Conc. Coloniense (3).

2.º S. Jacobus explicat efficaciam Unctionis et orationis sacerdotis: *Et alleviabit eum Dominus*, graece legitur: ἐλαττει, scilicet, vigorem praestabit et alacritatem.

17. 3.º Supra Patres appellatam Sacram Unctionem medicinam; ergo ad animam sanandam et roborandam ordinatur. Ita D. Thomas (4): «Sicut Baptismus est quaedam spiritualis regeneratio, et Poenitentia quaedam spiritualis suscitatio; ita Extrema Unctio quaedam sanatio spiritualis vel medicatio.» Victor Ant. (Thes. I. n. 2) cor illuminari dicit; quod gratias actuales importat, ideoque robor mentis.

(1) In prooem. de Extr. Unct. et c. 2.—(2) In Decr. pro Arm.—(3) P. 4.^a, c. 40.—(4) 4. dist. 23, q. 1.

18. II.^a pars prob. 1.º S. Jacobus ait: *Et si in peccatis sit, remittentur ei.*

2.º Trident. (ibid.) docet: «Cujus Unctio delicta, si quae sint adhuc expianda, ac peccati reliquias, abstergit.» Concilium Regiaticum.. supra laudatum ait: «Magnum sane ac valde appetendum mysterium, per quod, si fideliter possit, et peccata remittuntur.»

19. 3.º Origenes docet aperte (Thes. I. n. 2), fieri per hanc medicinam remissionem peccatorum. Victor Antioch. tres distinguit effectus mysticae Unctionis, et primum appellat *divinam misericordiam*; secundum, *morbi sanationem*; tertium autem, *cordis illuminationem*; idque deducit ex testimonio S. Jacobi, qui, praeter remissionem peccatorum, alios etiam duos enumerat effectus. Proinde, nomine divinae misericordiae, nihil aliud intelligit Victor nisi peccatorum remissionem. S. Chrysostomus etiam (ibid.), per hoc Jacobi de S. Unctione testimonium, ostendit Sacerdotis potestatem ad remittenda peccata. Et Augustinus (ibid.): «Videte, fratres, quia qui in infirmitate ad Ecclesiam cucurrerit... et peccatorum indulgentiam merebitur obtinere.» S. Petrus Dam. (1): «Liquor excelsus, quo peccatum dimittitur.» S. Bernardus (2) ait: «Malachias gratias agens, benedixit Dominum. Et unxit eam (aegrotam), sciens in hoc sacramento remitti peccata, et quod oratio fidei salvat infirmum.»

20. 4.º S. Extrema Unctio est instituta ut poenitentiae et totius christianae vitae sit consummatio. Sed ad id oportet ut, si in peccatis sit infirmus, ei per S. Unctionem remittantur; ergo. *Muj.* ex Trident. (3), et natura hujus sacri ritus, qui pro infirmis in periculo vitae constitutis est institutus. Confr. Ex verbis Ecclesiae ministrantis Unctionem: «Indulgeat tibi Deus quidquid... deliquisti.»

21. Obj. 1.º Sacra Unctio non impertitur, nisi prius per confessionem sacramentalem exierit infirmus peccata; ergo illa non fuit instituta ad remissionem peccatorum.

Resp. Dist. *conseq.* Non fuit principaliter instituta pro peccatorum remissione; conc. Nam ad robor animi, et complementum vitae christianae, et poenitentiae, ideoque ad augmentum gratiae, et auxiliorum incrementum, est praecipue instituta S. Unctio. Secundario non fuit instituta ad peccatorum remissionem; nego. Etenim explicite id docuit S. Jacobus: *Si in peccatis sit, remittentur ei.*

(1) Ser. 1, in *Dedicatione Ecclesiae*.—(2) Vit. S. Malach. —(3) In prooem. de Sacram. Extr. Unct.

Inst. 1.º Verba Jacobi de venialibus peccatis intelligi possunt: ergo nonnisi gratiae augmentum potest per S. Unionem conferri.

Resp. Dist. *ant.* Etiam pro venialibus; conc. Exclusive; nego *antecegens*. Nomine enim peccati et criminis, ut Trident. loquitur, per se mortalia significantur. Deinde, conditionalis illa Apostoli, *si in peccatis sit*, rem ostendit; venialia enim communiter insunt, dicente Joanne (1): *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus... veritas in nobis non est*. Vide etiam supra (2) Augustinum.

Inst. 2.º Sufficit quod per accidens peccata remittantur, ut verae existant laudatae SS. Scripturarum et Patrum sententiae: ergo non ordinatur S. Unctio per se ad remissionem peccatorum.

Resp. Nego *ant.* «Etenim probationes allatae ostendunt, S. Unionem ordinari speciali modo, et ex institutione ipsius, ad peccata remissionem; remissio autem, quae per accidens fit, communis est sacramentis omnibus.

22. Obj. 2.º In verbis quibus Extrema Unctio confertur, significatur sola peccatorum indulgentia: ergo principaliter propter peccata remittenda fuit instituta. *Ant.* patet; dicitur enim: «Indulget tibi Deus quidquid deliquisti.»

Resp. Dist. *ant.* Indulgentia peccatorum perfecta, id est, quoad peccatorum reliquias; conc. Indulgentia inchoata, seu quoad culpam tantum; nego. Quid autem sint reliquiae istae, ad quas sanandas haec spiritualis medicina ordinatur, explicat D. Angelicus (3): «Reliquiae autem peccati non dicuntur hic dispositiones ex actibus relictas, quae sunt quidam habitus inchoati; sed quaedam spiritualis debilitas in ipsa mente existens, qua sublata, etiam eisdem habitibus, vel dispositionibus manentibus, non ita potest inclinari mens ad peccata.»

THESIS IV.

Extrema Unctio instituta fuit ad sanitatem corpori reddendam, qua saluti animae expedierit.

23. Prob. 1.º ex Tridentino (4): «Sanitatem corporis inter-dum, ubi saluti animae expedierit, consequitur.» Et Florentinum (5): «Effectus est mentis sanatio; et, in quantum autem expedit, ipsius etiam corporis.

2.º S. Jacobus significavit ejusmodi S. Unionis effectum:

(1) 1. Jo. I, 8.—(2) Disq. V. De Poenit. Thes. XI, n. 59.—(3) In 4, dist. 23 Q. 1, a. 2, q. 1.—(4) Sess. XIV, de Extr. Unctione, c. 2.—(5) Decr. pro Arm.

El oratio fidei salcabit infirmum, id est, ut Syriace legitur, sanitati restituet.

24. 3.º Victor Ant. (in Th. I, n. 2), antiquissimus ante Julianum Apostatam scriptor, hunc etiam tribuit S. Unioni effectum. S. Augustinus (in Th. I), ait: «Videte, fratres, quia qui in infirmitate ad Ecclesiam cucurrerit, et corporis sanitatem... merebitur obtinere per S. Unionem.» Et Petrus Damianus (1): «Solemnis Unctio, liquor excelsus, quo sanitas redditur... etc.» Synod. Regiaticina, can. 8. dixit: «Magnum sane ac valde appetendum mysterium, per quod si fideliter poscitur, et peccata remittuntur, et consequenter corporalis salus restituitur.» Item, Conc. Cabilon. can. 48: «Non est itaque parvifacienda hujusmodi medicina, quae animae corporisque medetur languoribus.»

25. 4.º Ideo a Christo fuit Sacra Unctio instituta, ut consummationem afferret poenitentiae ac vitae christianae. Atqui ad hoc potest aliquando conferre ut sanitas recuperetur ac vita protrahatur; ergo.

26. Obj. Accidit nonnunquam, quod bene dispositi et ad mortem parati, post Unionem, ad salutem restituantur, et exinde pravam ducant vitam, et pessimam subeant mortem. Ergo talibus minime expediebat sanari, sed potius morbo succumbere, ideoque non videtur sanitas corporis esse effectus S. Unionis.

Resp. Quae in his eventibus accidunt conjecturalia sunt et incerta, ideoque negatur *Conseq.* Fateri oportet, aliquando morali quadam certitudine elucere, quod aegroti hac salutari medicina alleventur et convalescant. Quod autem aliquis certo ad moriendum dispositus, sanetur certo virtute Unionis, et deinde tandem certo pereat, quis poterit discernere? Quod si casus iste daretur, nihil poteris adversus sacramenti efficaciam colligere, quia maximis etiam Dei donis homo abuti potest, et in propriam ruinam ea quae valde eidem per se expediebant, vertere.

SCHOLION.

De effectu remissionis venialium.

27. Venialia peccata remitti etiam per Extremam Unionem, facile ex dictis intelligi potest, et docent cum Suarez plurimi AA., quorum aliqui etiam putarunt, principalem effectum esse venialium remissionem; quod tamen non est approbandum. Venialia quidem, ut diximus alibi (2), facilius remittuntur quam morta-

(1) Serm. 1, in *dedic. Eccl.*—(2) Disq. V, De Poenit. Thes. XI.

lia: si ergo ad horum remissionem praestat S. Unctio, potiore ratione valebit pro venialibus. Deinde, directe ista adversantur perfectioni vitae christianae ac poenitentiae: ergo venialium remissio proprius spectat ad effectum hujus Sacramenti.

Quo pacto autem id praestare valeat, intelligi potest ex dictis in Disq. de *Poenit.* Dummodo non perseveret in anima actualis in venialia affectus, Sacra Unctio devote suscepta, et praesertim meritum Christi virtus, quae per sacramentum applicantur, movent divinam clementiam ut ejusmodi condonet offensas, juxta subjecti dispositionem.

THESIS V.

Poenae temporales, pro peccatis debitae, remittuntur etiam per Extremam Unctionem.

28. *Nota.* Hunc S. Unctionis effectum provenire intelligimus non tantum ex opere operantis, quia susceptio hujusce sacramenti est actus poenitentiae et satisfactorius: sed etiam ex opere operato.

29. Prob. 1.º Tridentinum docet (1): «Delicta, si quae sint adhuc expianda, et peccati reliquias abstergit.» Jam vero, dum poenae debentur, non est peccatum plene expiatum: expiare enim peccatum, est Deum placare, seu propitium reddere: atqui cum exigit poenas, non est plene placatus: ergo abstergere delicta, quae sunt adhuc expianda, importat etiam remissionem poenarum. Patet quoque ex eo, quod istae poenae sunt peccatorum reliquiae: ergo et illae absterguntur, seu condonantur per S. Unctionem.

30. 2.º Ut supra dictum, pro consummatione vitae christianae et poenitentiae, instituta fuit Extrema Unctio. Sed neque vita christiana, neque poenitentia consummatae dici queunt, dum poenae debentur pro peccatis: ergo.

31. Dices. Inde sequi videtur, quod omnes decedentes sacra muniti Unctione, poenas alterius vitae evadant.

Resp. Nego *sequelam*; nam major vel minor poenarum remissio a subjecti pendet dispositione.

(1) Sess. XIV, de Extr. Unct. c. 2.

CAPUT II.

De materia, forma et ministro Extremae Unctionis.

ARTICULUS I.

De materia Extremae Unctionis.

THESIS VI.

Extremae Unctionis materia remota est oleum olivarum: proxima autem est Unctio a Sacerdote facta.

32. I.^a pars thesis est de fide et probatur 1.º Tridentinum: (1) «Intellexit Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum.» Item Florent.: «Cujus materia est oleum olivae per Episcopum benedictum.»

2.º S. Jacobus dicit: *Orent super eum, ungentes eum oleo, in nomine Domini.* Jam vero nomine olei, venit, per se et simpliciter dicti, oleum olivarum.

33. 3.º Constans et perpetua traditio Ecclesiae argumentum praebet indubitatum; numquam enim Ecclesia, graeca vel latina, hoc sacramentum sine oleo olivarum ministravit, uti observat Tridentinum (ibid.). In L. Sacramentorum S. Gregor. Mag. oratio pro benedictione Olei, sic habet: «Emitte, Domine, Spiritum S. tuum Paraclitum de coelis in hanc pinguedinem olivae, quam de viridi ligno producere dignatus es ad refecionem corporis...» Victor Ant. manifeste supponit, oleum commune, scilicet olivarum, adhibitum et praescriptum fuisse ad S. Unctionem (2): «Oleum inter alia et laborum molestias mitigat, et lumen fovet, et hilaritatem conciliat, Oleum igitur, quod in S. Unctione adhibetur, et Dei misericordiam, et... etc.»

34. II.^a pars prob. 1.º Oleum significat sacramenti effectum qua-

(1) Sess. XIV, de Extr. Unct. c. 1.—(2) In Marc. VI.